

Секція 4

К.е.н., доцент Закревська Л.М.

доцент кафедри економіки і права

Національний університет харчових технологій

м. Київ

E-mail: absolytkamilka@gmail.com

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Сучасні реалії висувають проблеми, що несуть потенційні загрози продовольчій безпеці країни. Їх успішне вирішення сприятиме не лише стабілізації економіки України, але й забезпечить позитивні зрушення у подоланні демографічної кризи.

Основна проблема вітчизняних споживачів продовольчих продуктів полягає у відсутності збалансованості харчування. Так, за рахунок продукції тваринного походження калорійність раціону забезпечується лише на 28% при оптимальному рівні 55% [1, с. 28].

Споживання пересічним жителем країни м'яса і м'ясопродуктів в 2017 році становило 64,6% науково обґрунтованої норми, молока і молокопродуктів – 52,7%, риби та рибопродуктів – 52,5%, споживання плодів та ягід, які є основним джерелом вітамінів для організму людини, – 59,4% [2].

Це стало результатом скорочення купівельної спроможності населення внаслідок глибокої економічної кризи. Поступово зростає й частка витрат населення на харчування, яка є неприпустимо високою і в III кварталі 2017 року становила 51,3% загальних сукупних витрат, що у 3-5 разів перевищує аналогічні показники країн ЄС [3].

За даними про Індекс глобальної харчової безпеки (GFSI) 2016 року, Україна посіла лише 63 позицію серед 113 країн [4], поступившись не тільки

всім країнам Європи, але й тим, куди активно експортує продовольство, зокрема Єгипту, Тунісу, Марокко.

Тому забезпечення доступності збалансованого харчування для населення України, насамперед для його найбільш вразливих верств, має стати пріоритетом державної політики.

Споживання населенням України основних видів продовольства (м'яса, молока, фруктів) є недостатнім, і має бути доведено до науково обґрунтованого рівня.

Виконання зазначеного завдання неможливо без високоефективного і конкурентоспроможного аграрного сектору, ефективного використання наявного природно-ресурсного потенціалу.

При цьому, приріст аграрного виробництва має відбуватись за умови дотримання екологічних норм та міжнародних стандартів якості продовольства. Необхідно розширювати площі сільськогосподарських угідь, відведених під виробництво органічної продукції.

Зростання виробництва в аграрному секторі має не лише стати приводом для збільшення присутності української сільгоспсировини на зовнішніх ринках, а, передусім, стимулювати розвиток вітчизняної харчової промисловості (забезпечити приріст не менше 3% щороку).

Це, в свою чергу, дасть змогу суттєво покращити структуру експорту аграрної продукції, змістивши її за наступні п'ятнадцять років майже на 20 відсоткових пунктів у бік вивезення продукції переробки сільськогосподарської сировини та продуктів харчування.

Забезпечення продовольчої безпеки населення безпосередньо пов'язане з розвитком національної економіки, а відповідно, і підвищенням рівня доходів населення, що потребує реалізації комплексу макроекономічних заходів.

Для реалізації визначеної цілі необхідна державна підтримка, яка має спрямовуватися, насамперед, на пріоритетне фінансування:

- інноваційно-інвестиційних проектів;
- стимулювання розвитку малого підприємництва;

- розробку та упровадження системи адресної допомоги на продовольство для найбільш уразливих категорій населення;

- започаткування програм «шкільне молоко», «овочевий мікс», «шкільний обід», що дозволить дітям різних вікових груп мати щоденний доступ до мінімального набору продуктів харчування та забезпечить третину їх добової норми калорій;

- проведення інформаційних кампаній щодо рекламування здорового способу харчування, передусім, у дошкільних та шкільних навчальних закладах;

- обмеження надмірної волатильності цін на продукти харчування та забезпечення належного функціонування ринків продовольства, зокрема шляхом: зниження ринкових ризиків для сільгоспвиробників через урізноманітнення ринкових інструментів (страхування, гарантійні фонди, форвардна торгівля, торгівля деривативами, електронна торгівля тощо).

Проаналізувавши проблеми забезпечення продовольчої безпеки країни ми дійшли висновку, що її неможливо подолати без безпосереднього державного втручання. Вирішення проблеми лежить в двох площинах, які тісно взаємопов'язані між собою, – формування високоефективного і конкурентоспроможного аграрного сектору економіки та зростання життєвого рівня населення. Лише завдяки грамотному державному регулюванню можна досягнути позитивного результату.

Список використаної літератури

1. Агропродовольчий розвиток України в контексті забезпечення продовольчої безпеки : монографія / [Шубравська О. В. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук Шубравської О. В. ; Нац. акад. наук України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2014. 455 с.

2. Яковенко О.В. Кредитування сільськогосподарських підприємств як інструмент забезпечення продовольчої безпеки України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 21.04.01. Львів, 2018 . 20 с.

3. Як виглядає структура споживчих витрат у домогосподарствах України та окремих країн світу? URL: <http://edclub.com.ua/analitika/yak-vyglyadaye-struktura-spozhyvchyh-vytrat-u-domogospodarstvah-ukrayiny-ta-okremyh-krayin> (дата звернення: 19.03.2019).

4. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: [https://menr.gov.ua/files/docs/Національна доповідь ЦСР України_липень 2017 ukr.pdf](https://menr.gov.ua/files/docs/Національна_доповідь_ЦСР_України_липень_2017_ukr.pdf) (дата звернення: 19.03.2019).